

Er du klædt på
til dit arbejdsliv i
efteråret?

Er du klædt på
til dit arbejdsliv i
efteråret?

Forside (/)

Anmeldelse af Carsten Steno: De virkelige helte

So last century

Skrevet af

(/Jesper-
Højberg-
Christensen)

Jesper Højberg Christensen (/Jesper-Højberg-Christensen)
Bestyrelsesformand, Kforum (/Jesper-Højberg-Christensen)
(/Jesper-Højberg-Christensen)

25 artikler
102 indlæg

Der var engang i forrige, industrielle århundrede, hvor den selfmade ejer-leder af maskinfabrikanttypen var sej og basis for dansk erhvervslivs succes. Sådan er det ikke længere. I sin portrætbog om disse typer hylder Carsten Steno dem som helte, men glemmer at fortælle, at fremtidens vækst og innovation vil komme fra universiternes snarere end værkstedernes folk.

Er du klædt på
til dit arbejdsliv
i efteråret?

Carsten Steno

De virkelige helte
– Et portræt af ejerlederkulturen i Danmark
220 sider, ca. 200 kr.
Gyldendal Business

Vi er i 1964, og lille, tætte Agner står i sin sorte habit og fægter med sine kæmpemæssige, vestjyske næver, hvor et par fingre mangler, men det gør guldringene ikke på de resterende. Jeg forstår ikke meget af, hvad der kommer ud mellem de tænder, der er tilbage, for det er rav-vestjysk. Men jeg kan ikke lade være med at glo på hans store, ny Mercedes, der lige er returneret fra messe i Hannover med poser af karameller af for mig uset volumen. Og frem for alt beundre hans propelfly, som mine 'dumme forældre' selvfølgelig ikke giver mig lov til at komme med op i.

Bjergsomt og handlekraftigt

Han var maskinarbejder, siger min far på hjemvejen, nu er han maskinfabrikant. Af ladvogne, hvor han har sat en transportør på, så det er lettere at læsse roer eller sprede møg, eller hvad bønder nu har brug for. Han har, så vidt jeg kan forstå på min mor, giftet sig i høj alder med min mors kusine. Hun ryger cerutter og snakker med os og alle dem, der kommer til kaffe i campingvognen på Ungskuet i Herning. Jeg er lidt betaget. Her er det hele på en gang meget mere bjergsomt kontant og handlekraftigt og samtidig helt anderledes jævnt og ligetil end i min egen mere akademiske familie.

Så Agner med de store næver og mange statussymboler var en helt i mit og mine fire jævnaldrende fætres univers. Og nu er der udgivet et helteportræt over de tusinder af hedens selfmade Agner-folk, der lavede egen virksomhed, blev ejerledere, som det kaldes i Carsten Stenos kvad: "De virkelige helte. Et portræt af ejerlederkulturen i Danmark".

Kærligt portræt af bedagede helte

Carsten Steno, mangeårig redaktør af Erhvervsbladet, kalder det selv et kærligt-kritisk portræt af virksomheder med over 10 ansatte, hvor ejerne selv leder. Men det er, som i hans avis, mest kærligt. Og givet fortjent. Bogen har bare også et politisk formål. Den er ikke stilet til heltene, men til os andre, in casu politikerne, med en bøn: *støt os, så går det Danmark godt.*

Og her er jeg nødt til at skære det ud i det papir, Erhvervsbladet i årevis gratis blev distribueret på: Sådan er det ikke – længere. Mange af disse personer er fortidens helte. Danmarks succes var dem. Nu er de vores begrænsning. De opretholder arbejdspladser, men de skaber ikke nok af de nye og moderne, som kommende generationer skal lave af.

For at klare transformationen fra enkeltmands-iværksætteren til at være selvstændig små eller mellemstor (SMV) virksomhedsleder, er der stadig brug for nogle med Agners værdier og den knoklen på, iver og sunde forretningssans, han havde. Men det er ikke tilstrækkeligt. Der er brug for:

- højere uddannelse, når videnindholdet stiger fra en ladvogn til en chipstyret ditto. Og de her SMV'ere ansætter pr. tradition stadig alt for få akademikere
- forskningsbaseret innovation, for smedens snuhed og snilde gør det ikke alene på et globalt marked. Og uanset alle de offentlige

templer af væksthuse og GTS-institutter, og hvad ved jeg ud over landet: alt for mange virksomhedsledere kører på traditionen og får ikke overført nyeste viden

- moderne ledelse og organisering, fordi en enkelt ene-ejer nok kan tage hurtige beslutninger, men ikke har det team af kompetencer og de strategiske tilgange, der skal til. De gamle patriarkalske netværk er ikke nok, de moderne flade involverende, som fx i de digitale virksomheder, skal til
- mere avanceret forretningsforståelse, for når markederne er mere komplekse, dele af produktionen outsourcet osv., er det ikke nok at køre Mercedes'en til messe i Hannover.

Lidt for travlt med at modbevise manglende innovationskraft

Alt det ved Steno selvsagt godt. Han har fine diskussioner af de oplagte kritikpunkter, og han inddrager fx selv al den forskning, som hans objekt, ejerlederne, ind imellem forsømmer. Men han har mest travlt med at modbevise. Fx stresser han den pointe, at de ejerledede SMV'ers innovationskraft undervurderes i statistikker og debatter, fordi deres udvikling ikke laves i forsknings- og udviklingsafdelinger.

Til det er bare at sige, at selvfølgelig innoverer de. Selvsagt gør vi alle alting lidt smartere fra arbejdstilrettelæggelse til ugens rengøring, hver gang vi har chancen. Men den type innovation, ejerlederen selv kan stå for i dialog med sine kunder, er ikke nok. Der skal reflekteres mere systematisk, for at services og produktion er helt up to date – og min oplevelse er, at for mange stopper op, er for selvtilfredse i egen horisont eller ikke tør tage springet til næste stadie og opsøge nye typer viden og metoder.

Steno har ret i, at de her virksomhedsejere – han anslår tallet til 25.000 personer – ikke fylder meget i landets aviser, bortset fra hans egen. Nu møder jeg møder mest min barndoms Agner-typer på generalforsamlinger i brancheforeninger og til foredrag ude i landet hos Rotary, og hvad det ellers hedder. Det er stadig slagfærdige folk, og der bliver taget godt fra ved buffeten. Konen sidder stor, lattermild og med guldur, dejlig solbrun fra vinterferien på Phuket.

Solbrun, lattermild – og reaktionær

Men det positive livssyn forstummer, når talen falder på skat for ikke at tale om folkeskole, flid og fremmede. Det er ikke tilfældigt, at erhvervsorganisationerne har svært ved at tale en positiv udlændingedagsorden op, for dens modstykke lever sit liv blandt medlemmerne. Ressentimentet indfinder sig, stoltheden er ved at slides væk hos de gamle, traditionelle ejerledere af maskinfabrikant-typen. De aner vel, at det ikke er deres art, der skaber fremtiden. Og de holder da også på deres virksomhed. 21.000 ejerledede virksomheder skal generationsskiftes det næste tiår – og min erfaring er, at de fleste kun uvilligt tager snakken, hvis ikke lige søn eller datter står parat. Hvorfor giver de ikke virksomheden videre til medarbejderne – svaret blæser i vinden. Hvis ikke svaret er, at lyset stråler så meget fra solkongen selv, at ingen relevante emner er synlige.

Næste generation af helte vil udgå fra de universiteter, hvor mange forskerne kulturelt ellers har skyet bjergsomhed og karriere – og nu kan holde årtiets universitære og parasitære antihelt, Milena Penkowa, frem som bevis. Men det er ikke desto mindre disse unge,

der skal og vil kaste sig ud i nye forretningsmodeller og nye typer services, enten i egne eller som intreprenører i store virksomheder. De har ikke mistet fingre i maskiner, kun liv i pc-spil. De er velskårne for tungebåndet. De er fremtiden. Videnskabsminister Charlotte Sahl-Madsen gør faktisk en heroisk indsats for at stimulere entreprenørskab og innovation i de akademiske miljøer, og ikke kun på ingeniør- og businessområderne. Hun har set, at det er her, det sker i fremtiden – mens de konservatives gamle kernevælgere, de klassiske ejerledere, til hendes frustration ikke bruger alle de offentlige teknologiske services, de så rundhåndet får stillet til rådighed.

Hurra for den nye underskov

Stenos bog går lige ind i en kamp om politisk indflydelse mellem de store, moderne aktionærejede og funktionærledede virksomheder, og de mindre oftest ejerledede. Mellem de management-orienterede og de patriarkalsk orienterede. Mellem de højt uddannede og de oftest mindre højt uddannede. Man kan ikke andet end have sympati for de kæmpende underdogs. Og man kan kun støtte, at vi får en underskov af vækst på dansk grundlag, når de store optimerer ressourcer og flytter ud.

Men næste generation af ejerledelse bliver mere spin-offs fra de større eller teams af højt uddannede, der går sammen om en forretningsidé. Patriarkernes og cykelsmedenes tid er endegyldigt forbi. I næste generation af min familie var det kun blandt akademikere, der kom ejerledere.

Carsten Steno burde også have givet ronkedorerne en opsang, i stedet for mest at stryge dem med hårene. De skulle skures og ludbehandles, skulle de. For den, der var god i 1964, er på en række områder forkert afmarcheret i 2011.

Giv din stemme

4,4/5

5 stemmer

KOMMENTARER

UDVALGTE JOB (/KOMMUNIKATION-JOB)

OXFAM IBIS

(/kommunikation-job/oxfam-ibis-
-----del-ibis)

Presserådgiver

(/kommunikation-job/oxfam-

Frist: 18. august

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Departementet

(/kommunikation-job/miljo--og-

Kommunikationsrådgiver

(/kommunikation-job/miljoe--og-

Frist: 16. august

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Departementet

(/kommunikation-job/miljo--og-

(/kommunikation-job/dlrkreditas-